

DENET DUYURU

Duyuru Tarihi : 10.06.2014
Duyuru No : 2014/058
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ -
Haziran 2014 - Sayı : 126

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

Mustafa KAYHAN
Avukat

MÜNFESİH OLMASINA VEYA SAYILMASINA RAĞMEN TASFİYE EDİLMEMİŞ ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLER İLE KOOPERATİFLERİN TASFİYELERİ, TİCARET SİCİL KAYITLARININ SİLİNMESİ VE MÜKELLEFLERİN İŞİ BIRAKMIŞ ADDOLUNMASI VE MÜKELLEFIYET KAYITLARININ VERGİ DAİRELERİNCE TERKİNİ

1. MÜNFESİH OLMASINA VEYA SAYILMASINA RAĞMEN TASFİYE EDİLMEMİŞ ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLER İLE KOOPERATİFLERİN TASFİYELERİ, TİCARET SİCİL KAYITLARININ SİLİNMESİ:

Bilindiği gibi, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun (Uygulama Kanunu) 01.07.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2013 yılında 6,4 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 144 ülkede bulunan 1.264 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 56.389 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet'in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

Uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların asgariye indirilebilmesi için gerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda, gerek 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmasını teminen Meclis Genel Kurulunda 26.06.2012 tarihinde "[6335 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#)" kabul edilmiş ve 30.06.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Değişiklikler arasından yer alan hususlardan biri de 01.07.2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere TTK'ya eklenmek suretiyle yürürlüğe girmiş bulunan, "Geçici madde 7"dir.

Söz konusu madde ile münfesh olmasına veya sayılmasına rağmen tasfiye edilmemiş anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin tasfiyeleri ve ticaret sicili kayıtlarının silinmesi düzenlenmiştir.

"Münfesh Olmasına veya Sayılmasına Rağmen Tasfiye Edilmemiş Anonim ve Limited Şirketler ile Kooperatiflerin Tasfiyelerine ve Ticaret Sicili Kayıtlarının Silinmesine İlişkin Tebliğ" (Tebliğ) TTK'nın geçici 7 nci maddesine dayanılarak 30.12.2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yayımı itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Tebliğ'in 5 inci ve 14 üncü maddeleri, "*Münfesh Olmasına veya Sayılmasına Rağmen Tasfiye Edilmemiş Anonim ve Limited Şirketler ile Kooperatiflerin Tasfiyelerine ve Ticaret Sicili Kayıtlarının Silinmesine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ*" (Tebliğ Değişikliği) ile değiştirilmiştir. Tebliğ Değişikliği 25.01.2014 tarih ve 28893 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımı itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Yeni TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl içinde kanunda halleri tespit edilen ya da bildirilen şirketler ile kooperatiflerin tasfiyeleri ve ticaret sicilden kayıtlarının silinmesi, ilgili kanunlardaki tasfiye usulüne uyulmaksızın geçici madde 7 uyarınca yapılacaktır.

1.1. Münfesh Kapsamda Değerlendirilecek Anonim ve Limited Şirketler İle Kooperatifler:

Ticaret Sicil Müdürlükleri tarafından kendi kayıtları üzerinden aşağıdaki hallerden en az birinin varlığının tespit edilebildiği durumlarda, Müdürlüklerce aşağıdaki sebeplerle münfesh olan veya sayılan şirket ve kooperatiflerin 31/3/2013 tarihine kadar resen belirleneceği düzenlenmiştir:

a) Sermayelerini, 31/12/1998 tarihine kadar 5.000 TL'ye çıkarmayan anonim şirketler ile 500 TL'ye çıkarmayan limited şirketler.

b) Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre herhangi bir nedenle dağılmış olan kooperatifler.

- c) Sebebi ne olursa olsun aralıksız son beş yıla ait olağan genel kurul toplantıları yapılamayan anonim şirketler ile kooperatifler.
- d) 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 10 ve 32 nci maddelerine göre adreslerinin ve durumlarının tespit edilememesi nedeniyle ilgili odadaki üyelikleri askıya alınan ve oda yönetim kurulu kararını takip eden yılbaşından itibaren iki yıl sonunda oda kaydı silinerek, sicil kaydı silinmek üzere Müdürlüklere bildirilen şirketler ve kooperatifler.

Resen yürütülen çalışmalar sırasında; herhangi bir kişi, kurum ya da kuruluş tarafından yukarıdaki durumları kanıtlarıyla Müdürlüğe bildirilen şirket ve kooperatifler de belirlemeye dahil edilmiştir.

Söz konusu tespitler yapılırken şirket veya kooperatifin davalı veya davacı sıfatıyla devam eden davalarının bulunmaması gerekmektedir.

31/03/2013 tarihinden sonra 01/07/2014 tarihine kadar tespit edilecek kapsam dahilindeki şirket ya da kooperatiflere ilişkin işlemler de müdürlükler tarafından aylık olarak yerine getirilecektir.

Nitekim TTK'nın yürürlük tarihinden önce münfesiş olan veya sayılanlar ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının başvurusu üzerine mahkemece feshine karar verilen ve tasfiye memuru atanmamış olan anonim ve limited şirketler için 25.01.2014 tarihinde yürürlüğe giren Tebliğ Değişikliği'nden itibaren ilgili yöntem geçerli olacaktır.

01/07/2014 tarihine kadar münfesiş olduğuna dair kanıtlayıcı belgeler ile şirket ya da kooperatifin davalı veya davacı sıfatıyla devam eden davalarının bulunmadığına ilişkin yazılı beyanla birlikte tasfiye memuru bildirmeleri halinde, sicil kayıtları üzerinden gerekli tespitlerin yapılmasından sonra, ayrıca ihtar yapılmaksızın Müdürlükçe tescil ve ilan işlemi yapılacaktır.

1.2. Ticaret Sicil Müdürlüklerince Yapılacak İhtar ve İlan:

Müdürlüklerce resen ya da yapılacak bildirim üzerine tespit edilen şirket ve kooperatiflerin ticaret sicilinde kayıtlı son adreslerine ve sicil kayıtlarına göre şirket veya kooperatifi temsil ve ilzama yetkilendirilmiş kişilere ihtar gönderilir.

Bu ihtar, sermayelerini 31/12/1998 tarihine kadar 5.000 TL'ye çıkarmayarak münfesiş olan anonim şirketlerin ayrıca en son tescil edilmiş denetçisine de gönderilir.

Gönderilen ihtarlar, ilan edilmek üzere Müdürlükler tarafından Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Müdürlüğüne aynı gün gönderilir.

Sicil Gazetesinde yapılan ilan, ilgili odanın internet sitesinde 7 nci maddeye uygun olarak aynen yayımlanır.

İlgili odanın internet sitesinin bulunmaması durumunda ilan TOBB'un internet sitesinde yayımlanır.

1.3. İhtarın İçeriği:

Müdürlüklerce;

Sermayelerini 31/12/1998 tarihine kadar 5.000 TL'ye çıkarmayarak münfesh olan anonim şirketler ile 500 TL'ye çıkarmayarak münfesh olan limited şirketler için yapılacak ihtarda; tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tasfiye memurunun bildirilmesi, aksi takdirde ticaret sicili kayıtlarından unvanının silineceği, şirkete ait malvarlığının, unvana ilişkin kaydın silindiği tarihten itibaren on yıl sonra Hazineye intikal edeceği ve bunun kesin olduğu açıkça yazılır.

Tebliğin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilenlerin dışındaki şirketler ile kooperatiflere yapılacak ihtarda tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde; münfesh olma sebepleri de gösterilerek, bu sebepleri ortadan kaldıran işlemlerin yapıp ispat edici belgelerin Müdürlüğe verilmesi ya da tasfiye memurunun Müdürlüğe bildirilmesi gerektiği, bildirimde bulunulmaması halinde ise bu sürenin sonunda ticaret sicili kayıtlarından unvanının silineceği, şirkete/kooperatife ait malvarlığının unvana ilişkin kaydın silindiği tarihten itibaren on yıl sonra Hazineye intikal edeceği ve bunun kesin olduğu açıkça yazılır.

İhtarlarda şirket ya da kooperatifin davalı veya davacı sıfatıyla devam eden davalarının bulunup bulunmadığının yazılı şekilde beyan edilmesi de istenir.

1.4. İhtarın Sonuçları:

Müdürlüklerce yapılan ihtar; ilgisine ulaştığı durumlarda tebliğ tarihi itibarıyla, ulaşmadığı durumlarda ise ihtarın sicil gazetesinde yayımlandığı tarihten itibaren otuzuncu günün akşamı itibarıyla 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılmış sayılır.

İlgili odaların veya TOBB'un internet sayfasında yayımlanan ilanlar bildirici niteliğe sahiptir.

1.5. Tasfiye Memurlarının Bildirilmesi:

Tasfiye memurunun bildiri, ortaklardan herhangi biri veya ticaret siciline kayıtlı en son yetkilileri tarafından yapılabilir. Bu bildirim, sermayelerini 31/12/1998 tarihine kadar öngörülen miktara çıkarmayan anonim ile ortak sayısı yirmiyi aşan limited şirketlerin denetçileri tarafından da yapılabilir.

Tasfiye memurunu bildirmeye yetkili olanlar; kendilerini, diğer bir ortağı veya ticaret siciline kayıtlı en son diğer yetkililerden birini yahut üçüncü bir şahsı tasfiye memuru olarak bildirebilirler. Pay sahibi olmayan denetçiler, sadece şirket ortaklarını veya yetkililerini tasfiye memuru olarak bildirebilir.

Tasfiye memurunu bildirmeye yetkili olanların, kendileri dışında başka birisini tasfiye memuru olarak bildirmeleri halinde, bu kişilerin görevi kabul ettiklerine dair beyanın söz konusu bildirimde eklenmesi şarttır.

Tasfiye memuru olarak üçüncü şahısların bildirilebilmesi için ortakların veya yöneticilerin hiçbirinin tasfiye memuru olarak bildirilmemiş olması şarttır. Ortaklar ve/veya yöneticiler ile birlikte üçüncü şahısların bildirilmesi halinde, üçüncü şahıslar tasfiye memuru olarak bildirilmiş sayılmazlar.

Tasfiye memurunu bildirmeye yetkili olanlarca, farklı ortakların veya yöneticilerin ayrı ayrı ya da birlikte tasfiye memuru olarak bildirilmeleri halinde, bunların tamamı tasfiye memuru olarak bildirilmiş kabul edilir.

1.6. Tasfiye Memurlarının Tescili:

Tebliğ hükümlerine göre bildirilen tasfiye memurunun/memurlarının adı, soyadı, yerleşim yeri ile tasfiye adresi tescil edilir.

Tasfiye memuru olarak bildirilen ortakların veya yöneticilerin tamamı tasfiye memuru olarak tescil edilir.

Ortaklardan veya yöneticilerden en az birinin tasfiye memuru olarak bildirilmesi halinde üçüncü bir şahıs tasfiye memuru olarak bildirilse dahi üçüncü şahıs tasfiye memuru olarak tescil edilemez.

Tasfiye memuru olarak sadece üçüncü bir şahsın bildirilmesi halinde, bu kişi tasfiye memuru olarak tescil edilir.

Tasfiye memurlarının birden fazla olması halinde bunlar birlikte hareket ederler.

1.7. İlan:

Tasfiye memurlarının tesciline ilişkin hususlar, sicil gazetesinde ve ilgili odanın veya TOBB'un internet sayfasında ilan edilir.

İlanda ayrıca;

- a) Şirket veya kooperatifin alacaklıları, ilan tarihinden itibaren iki ay içinde alacaklarını tasfiye memurlarına kanıtlarıyla birlikte bildirmeye davet edilir.
- b) Anonim şirketler ile kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerine, limited şirketlerde ise müdürlerine; ilan tarihinden itibaren bir ay içerisinde şirket veya kooperatifin mevcut malvarlığı ile alacak ve borçlarını gösterir listenin tasfiye memuruna verilmesi gerektiği ihtar edilir.

Bu madde gereğince yapılacak ilan 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılmış tebligat yerine geçer.

1.8. Tasfiye Memurlarınca Yapılacak İşlemler:

Tasfiye memurları, alacaklıların alacaklarını bildirmeleri için öngörülen iki aylık sürenin sonunda, şirket veya kooperatifin durumunu gösterir bir bilanço hazırlar.

Tasfiye memurunca hazırlanan bilançoya göre şirket veya kooperatifin varlığının borçlarından fazla olması halinde, tasfiye memuru tasfiyeyi altı ay içerisinde sonuçlandırır. Gerekli hallerde tasfiye süresi altı ayı aşmamak üzere, tasfiye memurunun müracaatı halinde Bakanlıkça bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir.

Yapılacak tasfiye işlemleri sırasında ilgili Kanunlardaki ve esas sözleşmelerdeki genel kurul kararı alınmasını zorunlu kılan hükümler uygulanmaz.

Şirket veya kooperatif borçları ödendikten sonra kalan mal mevcudu ortakların payları oranında ortaklara dağıtılır.

Tasfiye tamamlandıktan sonra tasfiye memurunca hazırlanacak kesin bilançoda ibraz edilmek suretiyle Müdürlüğe başvurulur. Müdürlükçe şirket veya kooperatife ait unvan ticaret sicilinden silinir ve durum Sicil Gazetesinde ilan edilir.

Tasfiye memuru, hazırlanan bilançoya göre şirket veya kooperatifin borçlarının varlığından fazla olması halinde durumu derhal alacaklılara bildirir. Yapılacak bildirimde şirket veya kooperatifin iflasına karar verilmesi için mahkemeye başvurmaları da istenir.

Bildirimde ayrıca, bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde şirket veya kooperatifin iflası için mahkemeye müracaat edildiğinin tasfiye memuruna bildirilmemesi halinde şirket veya kooperatifin ticaret sicili kaydının silineceği ihtar olunur.

Alacaklıların başvurusu üzerine mahkemece iflasın açılmasına karar verilir ve tasfiye 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

Tasfiye memurunun ihtarına rağmen süresi içinde şirket veya kooperatifin iflası için mahkemeye müracaat edildiğinin bildirilmemesi halinde, tasfiye memurlarının başvurusu üzerine şirket veya kooperatifin unvanı ticaret sicilinden silinir ve bu durum Sicil Gazetesinde ilan edilir.

Tasfiye memurlarına bilgi ve belgelerin verilmemesi veya tasfiye memurlarınca da bu bilgi ve belgelere erişilememesi halinde, durum Müdürlüğe bildirilerek, başka bir işleme gerek kalmaksızın unvan ticaret sicilinden silinir ve bu durum Sicil Gazetesinde ilan edilir.

1.9. İhtar ve İlanla Cevap Verilmemesi Halinde Yapılacak İşlemler:

Müdürlük tarafından yapılan ihtar ve ilanlara rağmen iki ay içerisinde cevap vermeyen veya tasfiye memurunu bildirmeyen yahut durumunu Kanuna uygun hale getirmeyen veya faaliyette bulunduğunu adres ve kanıtlarıyla birlikte bildirmeyen şirket veya kooperatiflerin unvanı ticaret sicilinden resen silinir.

Resen unvanı silinen şirket veya kooperatifler Sicil Gazetesinde ve ilgili odanın veya TOBB'un internet sitesinde ilan edilir.

1.10. Tasfiye İşlemlerine Başlanmış Şirketler:

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasfiye işlemlerine başlamış ve tasfiyesi tamamlanmış olmasına rağmen kesin bilançonun genel kurula sunulmaması nedeniyle unvanları sicilden silinemeyen şirket ve kooperatiflerin, bu Tebliğ hükümlerine göre kayıtlarının silinebilmesi için tasfiye memurlarının ilgili Müdürlüğe başvurmaları gerekmektedir.

Tasfiye memurları tarafından; genel kurulun Kanunun öngördüğü asgari süre ve şartlara uygun olarak toplantıya çağırılmış olmasına rağmen iki defa üst üste toplanamadığını ispatlayıcı belgelerin ve kesin bilanço ile şirket ya da kooperatifin davalı veya davacı sıfatıyla devam eden davalarının bulunmadığına ilişkin yazılı beyanın Müdürlüğe verilmesi gerekmektedir.

Müdürlüklerce; başvuru üzerine, tevdi edilen belgeler ve kendi kayıtları üzerinden gerekli inceleme yapıldıktan sonra, bu maddede öngörülen şartların varlığının tespiti halinde unvana ilişkin kayıtlar silinir ve bu durum Sicil Gazetesinde ilan edilir.

Bakanlığın başvurusu üzerine mahkemece feshine karar verilen ve tasfiye memuru atanan şirketlerin tasfiyesi aşağıdaki şekilde yapılır.

- a) Tasfiye memurunca yapılan çağrıya rağmen alacaklıların bir bildirimde bulunmaması ve şirketin herhangi bir mal varlığının olmaması ya da şirketin bilgi ve belgelerinin tasfiye memuruna verilmemesi veya bunlara tasfiye memurunca erişilememesi hallerinde, Tebliğ'in 12 nci maddesinin onuncu fıkrasındaki usule göre hareket edilir.
- b) Tasfiye memurunca hazırlanan bilançoya göre şirket borçlarının varlığından fazla olması halinde, durum tasfiye memuru tarafından derhal alacaklılara bildirilir. Yapılacak bildirimde, şirketin iflas yoluyla tasfiyesine karar verilmesi için bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde alacaklıların mahkemeye başvurmaları ve bu başvurunun yapıldığının kendisine bildirilmesi istenir. Bu süre içinde mahkemeye müracaat edildiğinin bildirilmemesi halinde, 12 nci maddenin dokuzuncu fıkrasındaki usule göre hareket edilir.

1.11. Borçlu Olan Şirketlerin Unvanlarının Silinmesi:

Müdürlük tarafından Tebliğ'in 12 nci maddesinin dokuzuncu ve onuncu fıkraları ile 13 üncü maddesi uyarınca ticaret sicilinden unvanları silinecek şirket veya kooperatiflerin borçları unvanların silinmesine engel teşkil etmez.

1.12. Diğer Hususlar:

Tebliğ'in ilgili hükümlerine göre ticaret sicilinden kaydı silinen anonim şirketler ve kooperatiflerin kanuni temsilcileri ile limited şirket ortaklarının, unvanlarının sicilden silindiği tarihten önceki kamu borçlarından doğan sorumlulukları 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun kapsamında devam eder.

Tebliğ hükümlerine göre, ticaret sicilinden kaydı silinen şirket veya kooperatiflerin alacaklıları ile hukuki menfaatleri bulunanlar haklı sebeplere dayanarak silinme tarihinden itibaren beş yıl içinde mahkemeye başvurarak şirket veya kooperatifin ihyasını isteyebilir.

Tebliğ hükümleri uyarınca tasfiye işlemlerini yürüten tasfiye memurlarının sorumlulukları hakkında, özel kanunlardaki buna ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla Kanun ve Kooperatifler Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

Tebliğ hükümleri uyarınca yapılacak tescil ve kayıt silme işlemleri her türlü harçtan, bu işlemler için düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Tebliğ hükümleri uyarınca Sicil Gazetesinde yayımlanacak olan ilanlardan ücret alınmaz.

2. MÜKELLEFLERİN İŞİ BIRAKMIŞ ADDOLUNMASI VE MÜKELLEFİYET KAYITLARININ VERGİ DAİRELERİNCE TERKİNİ:

Mükelleflerin işi bırakmış addolunması ve mükellefiyet kayıtlarının vergi dairelerince terkinin hususları açısından ise 5228 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 160 ıncı maddesinin 3 üncü fıkrası değiştirilmiş ve maddenin sonuna yeni fıkralar eklenmiş olup, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usulleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun 160 ıncı maddesinin metni şöyledir:

“Madde No:160

Kapsam

153'üncü maddede yazılı mükelleflerden işi bırakanlar, keyfiyeti vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

(4369 sayılı Kanunun 82/1-b maddesiyle kaldırılmıştır.)

(5228 sayılı Kanunun 6'ncı maddesiyle değişen fıkrası) İşi bırakma bildiriminde bulunmayan bir mükellefin işi bıraktığıının tespit edilmesi veya yapılan araştırma ve yoklamalar sonucunda bilinen adreslerinde bulunamaması ve başka bir adreste faaliyetine devam ettiğine dair bilgi edinilememesi veya başkaca bir ticarî, ziraî ve meslekî faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen rapor ile tespit edilmesi ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görölmediğinin raporda belirtilmesi halinde, mükellef (matrahlı veya matrahsız beyanname verenler dahil) işi bırakmış addolunur ve mükellefiyet kaydı vergi dairesince terkin edilir. Bu durum, ilgili kamu kurum ve kuruluşu ile kamu kurumu niteliğindeki meslek üst kuruluşuna da bildirilir.

(5228 sayılı Kanunun 6'ncı maddesiyle eklenen fıkrası) Mükellefiyet kaydının terkin edilmesi, mükellefin işi bırakmasından önceki döneme ilişkin yükümlölüklerini ortadan kaldırmayacağı gibi bu tarihten sonra faaliyette bulunduğunun tespiti halinde bu dönemlere ilişkin vergilendirmeye ve sahte belge düzenleme fiilini işleyenler hakkında kovuşturma yapılmasına ve ceza uygulanmasına da engel teşkil etmez.

(5228 sayılı Kanunun 6'ncı maddesiyle eklenen fıkrası) Bu madde kapsamında mükellefiyet kayıtları terkin edilenlerin kimlik bilgileri ile bunların bastırılmış veya tasdik ettirmiş oldukları belgeler ve kullanmış oldukları ödeme kaydedici cihazlara ilişkin bilgiler Maliye Bakanlığınca belirlenecek araçlarla duyurulur.

(5228 sayılı Kanunun 6'ncı maddesiyle eklenen fıkrası) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usulleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Yukarıdaki maddenin sonunda Maliye Bakanlığı'na verilen yetkiye istinaden çıkarılan 21.12.2004 tarihli ve 2004/13 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi ve 17.04.2009 tarihli ve 2009/3 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi ile uygulamaya yön verilmiştir.

Bu konudaki ana düzenleme olan 2004/13 seri no.lu Uygulama İç Genelgesi konuyu tüm yönleriyle ve anlaşılır şekilde ortaya koyduğu için bu genelgeye işaret etmekle yetiniyoruz.

Bu iç genelgenin metnine Gelir İdaresi Başkanlığı'nın web sitesinden ulaşılabilir. (www.gib.gov.tr / mevzuat / vergi usul kanunu / iç genelgeler / 2004/13 no.lu iç genelge)

Uzunca bir metin olan bu iç genelgede,

- işi bıraktığı halde bunu bildirmeyen mükelleflerin nasıl tespit edileceğı,
- bildirimsiz olarak işin terk edildiğı (mükellefiyet kaydının terkin edileceğı) tarihin tespit şekli,
- mükellefiyetin terkin edildiğı tarihten sonrasına ait beyanname vermeme cezalarının ve takdir işlemlerinin ortadan kaldırılacağı,

- mükellefiyeti terkin edilen firmaların izleme altında tutulması gerektiği ve bunlardan faaliyetine devam ettiği anlaşılabilirler hakkında yapılacak işlemler,
- münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettiği anlaşılabilirler hakkında yapılacak işlemler ve konu ile ilgili sair hususlar

detaylı olarak açıklanmıştır.

17.04.2009 tarih ve 2009/3 seri no.lu Uygulama İç Genelgesinde ise **mükellefiyet kaydı re'sen terkin edilen mükelleflerden tasfiyeye tabi tutuldukları öğrenilenlerin mükellefiyetlerinin, tasfiyeye girilen tarih itibariyle yeniden tesis edilmesi gerektiği** belirtilmiştir. (Konuyla ilgili olarak aşağıdaki dip notlara bakınız.)^{1,2}

Münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiği hakkında rapor bulunanlar da işi bırakmış addedilmekte ve bunların mükellefiyetleri terkin edilmektedir.

Mükellefiyetin terkin edilmesi işlemi, gerek ilgili mükellef ve bu mükellefin ortak ve yöneticileri, gerekse söz konusu mükellefin faturalarını kaydına alan (alıcı konumundaki) firmalar üzerinde, terkin nedenine göre değişebilen olumsuz etkiler meydana getirmektedir. Bu etkiler;

- Vergi Usul Kanunu'nun 153/A maddesindeki teminat uygulamaları,
- KDV Genel Uygulama Tebliği'nin IV/E maddesindeki özel esaslara tabi olma,
- Maliye İdaresi'nin bilgi sistemi içindeki olumsuz mükellefler listesine dahil olma,
- Vergi Usul Kanunu'nun 359 uncu maddesi uyarınca hapis istemiyle yargılanma

sıralanabilir.

Doğuracağı ağır sonuçlar nedeniyle tüm mükellefler ;

- mükellefiyetinin re'sen terkin edilmesi işlemine maruz kalmamak,
- mükellefiyeti re'sen terkin edilmiş firmalardan mal ve hizmet almama

konusunda çok dikkatli olmalıdırlar. (Alıcı durumundaki firmaların bu konuda uygulayacakları en önemli tedbir, satıcının genel durumunu gözetmeleri ve alış bedellerini KDV Genel Uygulama Tebliği'nin IV/E bölümünde belirtildiği şekilde ödemeleridir.)

¹ Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı'nın B.07.1.GİB.4.07.17.02/VUK.ÖZ.08.118-758 sayılı özelgesi.

² Vergi Dairesi Müdürü Sayın Ayşe GINALI'NIN Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi'nin Mayıs 2014 sayısında yayınlanan "Re'sen Terkedilen Sonra Faaliyete Açılan Firmalara Beyanname Vermeme Cezası Düzenlenmeli mi?" başlıklı yazısı.